

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

לפני כבוד השופט בני שגיא, סג"נ-אב"ד, כב' השופט יוסי טופף, כב' השופט עודד מאור

המאשימה:

מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד כנרת מור

נגד

הנאשם:

שלמה חיים פרידריך ת.ז. 003185931

על-ידי ב"כ עו"ד רותם טובול ועו"ד עומר אבקסיס

גזר דין

השופט בני שגיא, סגן נשיא-אב"ד:

כללי

1. הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות בעבירה של ניסיון רצח, לפי סעיף 1305(1) לחוק העונשין תשל"ז-1977.

במסגרת הכרעת הדין נקבעו ממצאי העובדה הבאים:

(א) המתלוננת והנאשם ניהלו מערכת יחסים כזוג נשוי במשך שנים ארוכות, אולם כשנתיים עובר לאירוע עלתה מערכת היחסים על שרטון, והמתלוננת עברה לגור עם אמה בתל-אביב, בעוד הנאשם נשאר לגור בירושלים, בדירה שנקנתה מכספי המתלוננת.

(ב) גם לאחר שהתגלעו קשיים בקשר הזוגי, עשתה המתלוננת כל שביכולתה שלא לפגוע בנאשם, חרף ההבנה שהתגבשה בנקודת זמן מסוימת, כי ברצונה להתגרש.

(ג) על רקע המשבר במערכת היחסים הזוגית, נערכו מספר ניסיונות להגיע להבנה בהיבט הכלכלי, תוך שהמתלוננת הכירה בעובדה כי הנאשם בגיל מתקדם, חסר נכסים (בעיקר דירת מגורים) ונעדר יכולת השתכרות. על רקע הבנה זו, ביקשה המתלוננת להגיע להסדר כספי הוגן עם הנאשם, שיהא בו כדי לאפשר לנאשם תנאי מחיה סבירים גם לאחר הגירושין.

(ד) כחלק מאותם ניסיונות של המתלוננת להגיע להבנה בהיבט הכספי, שכרה המתלוננת את שירותיו של עו"ד בני דון-יחיא, ובהמשך השתתפה, לבקשת הנאשם, בהליך של ייעוץ זוגי. משנכשל הליך זה - שכרה המתלוננת את שירותיה של עו"ד רד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

- (ה) ביום 27.10.2019 נערכו שיחות טלפוניות בין עו"ד ורד לבין הנאשם, במסגרתן הציעה עו"ד ורד לנאשם הצעות כספיות שונות, לצורך סיום הקשר, אולם הצעות אלה לא היו מקובלות על הנאשם.
- (ו) לאחר שיחותיו עם עו"ד ורד, ומאחר שהצעותיה לא היו מקובלות עליו, התקשר הנאשם אל המתלוננת, וביקש לשוחח עמה, אולם בעצת עו"ד ורד, סירבה המתלוננת לשוחח עמו.
- (ז) הסיטואציה שתוארה לעיל, שהגיעה לשיאה ביום 27.10.2019, עת הבין הנאשם כי המתלוננת נחושה לסיים את הקשר הזוגי, הובילה אצלו לתחושות תסכול וכעס, וזאת לצד חרדה לגורלו בהיבט הכלכלי. בעקבות התחושות האמורות, ובמהלך הערב והלילה, החליט הנאשם לגרום למותה של המתלוננת, ולשם כך הצטייד בשתי סכיני מטבח גדולות.
- (ח) כחלק מהתכנית שגיבש, הנאשם ארז מזון בתוך תיק, הזמין מונית שאספה אותו מביתו בירושלים בשעה 04:00 לפנות בוקר, והסיעה אותו לבניין מגוריה של המתלוננת, שם ארב לה עד ליציאתה הצפויה לחדר הכושר, נתון שהיה בידיעתו נוכח ההיכרות רבת השנים בין השניים.
- (ט) בסביבות השעה 05:30, עם יציאתה של המתלוננת מבניין מגוריה, הסתער עליה הנאשם מתוך כוונה לגרום למותה, כשהוא אוחז בידיו שתי סכינים, מצמיד אותה לדלת בניין המגורים, שאז החל לדקור ולחתוך אותה בפלג גופה העליון, לרבות בצווארה, בבטנה, בחזה ובמותנה.
- (י) המתלוננת, אשר הייתה בכושר פיזי טוב, התנגדה וניסתה להדוף את הנאשם ממנה, כאשר במהלך העימות הטיח בה הנאשם את המשפטים הבאים: **"איך את שורדת? איך את נלחמת? איך את עוד חיה? כמה כוח יש לך?"**.
- (יא) במהלך העימות זעקה המתלוננת לעזרה, ועשתה שימוש, בין היתר, במילים הבאות: **"הצילו", "הצילו, מה אתה עושה לי?", "תעזוב אותי"**. שכנים מבניין מגוריה ומהבניינים הסמוכים אשר שמעו את זעקותיה של המתלוננת, וחלקם אף הבחינו בעימות מבעד לחלונות ביתם, התקשרו למוקד המשטרה, והגיעו לזירת העימות.
- (יב) המתלוננת נפצעה בכל פלג גופה העליון, אך הנאשם המשיך, הפיל אותה אל הארץ ורכן עליה, כשהוא עדיין אוחז את אחת הסכינים בידו. בשלב זה, הגיע השכן קסלר לזירת העימות, והחל לצעוק לעבר הנאשם: **"מה אתה עושה? עזוב אותה"**. הנאשם המשיך לשכב על המתלוננת, ללא ניע, כשאחת מידיו אוחזת בסכין, שאז משך אותו קסלר בחולצתו, והדף אותו מהמתלוננת. הנאשם נשכב על הרצפה כשהסכין עדיין בידו, ואז החל לבצע תנועות חיתוך עם הסכין על פרק ידו, וקסלר חילץ את הסכין מידו.
- (יג) המתלוננת הובהלה לבית החולים כשהיא מדממת, ובבית החולים הוברר כי נגרמו למתלוננת החבלות הבאות: פצע דקירה בצוואר בעומק 2-3 ס"מ; פצע דקירה בשד הימני בעומק 1 ס"מ; פצע דקירה שטחי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

במרכז בית החזה; חתך באורך 5 ס"מ בצד הימני של המותן; וכן חתכים בשפתיים, באמת יד ימין, במרפק יד ימין ובאצבעות. המתלוננת אושפזה בבית החולים למשך ארבעה ימים, טופלה וחתכה נתפרו.

(יד) בהכרעת הדין התייחסנו לאופן בו הסתיים האירוע ונקבעו בהקשר זה הדברים הבאים:

"אין חולק כי מדובר באירוע קשה ועוצמתי, שהיה כרוך במאבק איתנים בין השניים. לא מן הנמנע כי עוצמת המאבק, ובמיוחד עוצמת התנגדותה של המתלוננת, התישו את הנאשם, אשר ממילא אינו אדם צעיר, חזק ובריא והיה לאחר לילה ללא שינה (פרו' עמ' 147 ש' 10-11). נראה כי "התעוררות הרחוב" נוכח זעקותיה של המתלוננת, והגעתו המהירה של השכן קסלר לזירה, תרמו אף הם את תרומתם להפסקת האירוע".

וכן:

"על בסיס אותו רצינול, ראינו לדחות את טענת הסנגור, שהועלתה בשולי סיכומיו, לפיה ניתן להסיק מעדות השכן קסלר, על קיומה של הגנה בדבר "פטור עקב חרטה". אף אם לטעמנו, די בעובדה כי הטענה במקרה דנן, אינה מתבססת על עדות "המתחרט" (שמסר גרסה אחרת לחלוטין) כדי להוביל לדחייתה, ראינו לציין את הדברים הבאים: (א) הפסקת ניסיונות החיתוך והדקירה רחוקה לטעמנו מלשקף חרטה, וממילא כפי שפורט לעיל, אינה קשורה אליה; (ב) הסכין חולצה מידו של הנאשם על-ידי השכן קסלר שהגיע לזירה והתקרב אל הנאשם, תוך צעקות "מה אתה עושה תעזוב אותה" ואין עסקינן בסיטואציה בה הנאשם שמת את הסכין מיוזמתו, כך שגם מהתנהלות זו - לא ניתן ללמוד על קיומה של חרטה כלשהי".

ראיות הצדדים לעונש

2. מטעם התביעה הוגשה הצהרת נפגעת עבירה (תע/1); חוות דעת פסיכיאטרית שנערכה על-ידי ד"ר נחשוני (תע/2) וחוות דעת רפואית שהוגשה על-ידי ד"ר קלגנוב (תע/3).

בהצהרת נפגעת העבירה, תארה המתלוננת באופן התואם את עדותה בפנינו, את המשבר שעברה בעקבות מעשיו של הנאשם, כאשר לדבריה, איבדה את שלווה חייה, את חדות חייה ואת אמונה בבני אדם. המתלוננת תיארה כי מאז האירוע היא חיה בפחד מתמיד, מתקשה ללכת בבטחה, כאשר כל רחש "מקפיץ אותה", והיא מחזיקה שוקר חשמלי וגו' מדמיע לצרכי הגנה עצמית. עוד תיארה המתלוננת כי מאז המקרה היא מצויה בטיפול פסיכיאטרי ואף נאלצת ליטול כדורים, וזאת לצד פגיעות פיזיות עצביות המכבידות על תפקודה היומיומי.

חוות הדעת הפסיכיאטרית כוללת את נתונה של המתלוננת, התייחסות להליכי הטיפול השונים בהם נעזרה ותיאור מצבה, הכולל חוויות חוזרות של האירוע, כאבים פיזיים, התקפי פאניקה, אי שקט ועצבנות עם סף גירוי נמוך. בנוסף, כך על-פי חוות הדעת, סובלת המתלוננת מהפרעות שינה קשות עם חלומות בעתה. באופן הדומה לתיאור שנמסר על-ידי המתלוננת, גם חוות הדעת מתייחסת להימנעות המתלוננת מחשיפה לתקשורת, מפעילות ספורטיבית, מנהיגה למקומות מרוחקים, ואף מהשתתפות באירועים חברתיים. צוין כי לראשונה בחייה מרגישה המתלוננת תלות בבני משפחתה, ובמידה מסוימת, החלה לסבול מהחמרה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

דיכאונית, אשר באה לידי ביטוי בעצבות, ירידה בריכוז, ירידה באנרגיה, בתיאבון ובמשקל. עוד פורט כי מבחינה תעסוקתית המתלוננת אינה מצליחה לשוב ולתפקד כמנהלת המפעל המשפחתי, ונזקקת לסיוע בני משפחתה לצד קבלת טיפול תרופתי. כותב חוות הדעת העריך כי למתלוננת נכות נפשית בשיעור של 50%.

מחוות הדעת הרפואית שהוגשה עולה כי למתלוננת פצעי דקירה באופן שפורט בהכרעת הדין, וכי כיום סובלת מכאבים באחת האצבעות בכף ידה הימנית, חוסר בתחושה באספקט הרדיאלי, ומוגבלות בתפקוד היד. עוד צוין, כי למתלוננת נותרו צלקות רבות בגופה, שהן רגישות ומכאיבות. כותב חוות הדעת העריך כי למתלוננת 10% נכות בעקבות הצלקות, ו- 10% נכות בעקבות ההפרעה התחושתית המלווה בכאב ביד ימין.

3. מטעמו של הנאשם נשמעו מספר עדים לעונש, וכן הוגשו מסמכים שונים.

העד, **מר אליעזר פרידריך**, בן דודו של הנאשם מדרגה שנייה, תיאר את הרקע המשפחתי של הנאשם, את היותו בן לניצולי שואה ואת אופיו הטוב של הנאשם. תיאור דומה בדבר אופיו הטוב והתגייסותו למען הכלל, נמסר גם על-ידי העדים מר **זאב גבאי**, **גב' חנה בני**, **מר יוני בן מנחם** ו**מר מנדלי בלוי**. עדים אלה תיארו את התגייסותו של הנאשם לפעילות בעמותה הדואגת לנזקקים, את תפקודו המרכזי במסגרת אותה עמותה, את אופיו הרגוע, את טוב ליבו ואת הסיוע שהגיש לכל דכפין במהלך שנות חייו.

4. מהמסמכים הרפואיים שהוגשו (נע/1) עולה מצבו הרפואי המורכב של הנאשם, כמי שסובל ממגוון תחלואים, לרבות אסטמה קשה, ומטופל בתרופות רבות.

טיעוני הצדדים לעונש

5. התובעת, עורכת הדין כנרת מור, עמדה בטיעוניה על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם, שהמרכזי שבהם קדושת החיים, וזאת לצד הצורך לייצר סביבת חיים בטוחה לכל אדם. נטען כי ביום האירוע התרחש "נס" למתלוננת, שכן אלמלא המאבק העוצמתי שניהלה, וירידתם המהירה של שכניה לזירת האירוע, ניתן להניח כי האירוע היה מסתיים באופן שהנאשם היה מצליח לממש את זממו. התובעת עמדה על הצורך בגיבוש מדיניות ענישה מחמירה בעבירות אלימות בכלל, ובעבירות אלימות מתרחשות בתא המשפחתי בפרט, ומדיניות זו צריכה להעדיף באופן מובהק את שיקולי ההלימה וההרתעה על פני שיקולים אחרים. נטען כי השילוב שבין הערכים המוגנים שנפגעו, עוצמת הפגיעה בהם, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובהם: התכנון, המארב, השימוש בשתי הסכינים, מספרם הרב של הדקירות והחתכים בפלג גופה העליון של המתלוננת, והפגיעה הקשה במתלוננת הן במישור הפיזי והן במישור הנפשי כעולה מחוות הדעת, מצדיק קביעת מתחם **הנע בין 12 שנות מאסר ל- 16 שנות מאסר**.

לשיטת התביעה, יש למקם את הנאשם בחלקו העליון של מתחם הענישה, וזאת בהעדר יכולת להעניק לו הקלה השמורה לאלה המקבלים אחריות על מעשיהם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

התובעת סברה כי קביעת העונש המתאים בהתאם לרף העליון של המתחם, מתיישב אף עם סעיף 40 לחוק העונשין, שעניינו הרתעת הרבים, וכדבריה: "אבקש גם להתחשב בהרתעת הרבים בביצוע העבירה לפי סעיף 40 האלימות כלפי נשים גואה, והיום הנשים פחות בטוחות במרחב הציבורי ובביתן. יש תחושה של אוזלת יד של המערכת בכללותה. אני חושבת שלבית המשפט תפקיד מכריע לעניין הזה. הרתעת הרבים במקרים כאלו, יש לה חשיבות אמיתות. אנו סבורים כי המאבק צריך להיות עיקש, נחוש, ונטול פשרות בסוג עבירות מסוג זה. זה צורך השעה".

בסיכומו של טיעון, עתרה התובעת כאמור, להשתת עונש ברף העליון של המתחם וזאת לצד השתת מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת.

6. הסנגורית, עורכת הדין רותם טובול, סברה כי המתחם המוצע על-ידי התביעה חמור באופן משמעותי מזה הצריך להיקבע, ועתרה לקביעת מתחם הנע בין 4 שנות מאסר ל-10 שנות מאסר, וזאת תוך הפנית בית המשפט למספר פסקי דין, וניסיון לערוך הבחנה בין נסיבותיהם לבין ענייננו.

הסנגורית ביקשה ליתן משקל משמעותי לסערת הנפש בה היה נתון הנאשם, כמו גם לעובדה כי בסופו של יום, פגיעותיה הפיזיות של המתלוננת לא היו פגיעות מסכנות חיים אלא, לדבריה: "פגיעות שטחיות ומינוריות".

מעבר לעתירה בדבר מתחם העונש ההולם, סברה הסנגורית כי יש מקום להטיל עונש המשקף את הרף התחתון של המתחם, וזאת בשים לב לגילו המתקדם של הנאשם, למצבו הרפואי המורכב, ולעובדה כי לראשונה בחייו, הוא מתמודד עם תנאי מעצר קשים. עוד הפנתה הסנגורית לעובדה כי במקביל להליך הפלילי, התנהל בין הנאשם למתלוננת הליך גירושין, כאשר המחלוקות הכספיות צריכות להיפתר בזמן הקרוב. הסנגורית הפנתה לכלל הנתונים שעלו מעדויות העדים לעונש, ועתרה להתחשב באופיו הטוב, וכדבריה: "... אבקש מבית המשפט להתחשב בנסיבותיו האישיות, בגילו, בכך שהיה איש חסד, שעשה גמילות חסדים, עזר לאנשים, עשה כל שיכול להיות אדם טוב במדינת ישראל. האירוע הוא אמנם משמעותי אך חריג בנוף חייו. היו עוד עדים רבים שרצו להגיע לבית המשפט שאומרים אותו דבר, שהכרעת הדין כפי שנכתבה לא מתיישבת עם האדם שנמצא כאן, אבל זו הכרעת הדין ועם זה הנאשם יצטרך להתמודד. אנו מכבדים זאת, אבל לבית המשפט יש כלים לקבוע בתוך מתחם העונש, והנתונים עצמם של הנאשם, לדעתנו, יכולים להתאים גם לפסיקה מקלה יותר, ואף להטיל עונש של 6 שנות מאסר, שזו הענישה שלדעתנו מותאמת לנתוניו".

7. הנאשם בדברו האחרון הביע צער על המקרה ושמחה על שלטעמו, האירוע הסתיים מבלי שהמתלוננת נפגעה באופן קשה. הנאשם ציין כי ככלל הוא נגד אלימות המתרחשת ברחובות או בין משפחות, והוא אינו יודע להסביר כיצד מצא את עצמו מעורב באירוע מהסוג דן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

.8

האירוע המתואר בכתב האיטום והכרעת הדין הוא חמור כמעט בכל קנה מידה, ואנו נכוונים להסכים עם עמדת התביעה לפיה קיימת חשיבות של ממש בהצמדת תג עונשי משמעותי לאלימות נגד נשים, וזאת אף במנותק מנקודת הזמן בה אנו נמצאים, הנראית ככזו בה התגברו מעשים אלה. עבירות אלימות המבוצעות על-ידי גברים בתא המשפחתי, מערערות את ביטחונן של הנשים, ובמקרים רבים הופכות את חייהן לגיהנום. אמנם, במקרה דנן, אין המדובר במערכת יחסים אלימה באופן מובהק שהגיעה לשיאה ביום האירוע, אלא באירוע שנראה על פניו חריג בנוף מערכת היחסים, אך אין בכך כדי להקהות מחומרתו. דברים אלה יפים ביחס לכל פעולה אלימה הננקטת נגד נשים, ומקל וחומר, ביחס למעשים כגון אלה של הנאשם, דהיינו – ניסיון לגרום למותה של המתלוננת.

ראו לעניין זה דבריו של המשנה לנשיאת בית המשפט העליון, כב' השופט הנדל בע"פ 3168/19 פלוני נ' מדינת ישראל (26.1.2022):

"לא יהיה נכון שלא להתייחס להקשר הכללי שבו נטוע מעשהו של המערער כלפי המנוחה. הכוונה לתופעה החברתית המדאיגה של רצח נשים בידי בני זוגן. הסתכלות על פסקי הדין המאוזכרים בפסק דין זה, שכמעט כולם נסובים על מקרי רצח (או ניסיונות רצח) של נשים בידי בני זוגן – רובם ככולם בבתיאן, מקום שאמור להיות מקום מבטחן – ממחישה כשלעצמה את היקפה וחומרתה של תופעה זו. תופעה נפסדת זו, החוצה מגזרים וקבוצות חברתיות, גבתה את חייהן של 48 קורבנות בתקופה שבין שנת 2016 לשנת 2020, מתוכן 13 נשים בשנת 2020 (ראו: ג'רי אלמו קפיטל ריכוז נתונים על אלימות במשפחה בדגש על אלימות כלפי נשים 7-8 (הכנסת, מרכז המחקר והמידע, 2021))."

וכן דבריו של כב' השופט גרוסקופף בע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל (31.1.2019):

"בית משפט זה עמד, וחזר ועמד, על החשיבות העליונה של מיגור תופעת האלימות נגד נשים על ידי בני זוגן, בין השאר באמצעות ענישה מחמירה ובלתי מתפשרת. לפני למעלה מעשור ציין השופט אדמונד לוי ז"ל את הדברים הבאים: חדשות לבקרים אנו מתבשרים על גבר נוסף שחבל בבת-זוגו, ולא מעטים הם המקרים שהתקיפות הסתיימו במותה של הקורבן. את הרוח הרעה הזו יש לעקור מן השורש, ומקום שהסברה וחינוך לא עושים את שלהם, מצווה בית המשפט לתרום את תרומתו בדרך הענישה שינהיג (ע"פ 618/06 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בבנו] [19.3.2007])... ואכן, השנים חולפות, נדמה לנו שאנו צועדים קדימה לעבר עולם מתקדם ושוויוני יותר, ואולם, לדאבון הלב, בתחום האלימות נגד נשים מצד בני זוגן וקרוביהן עולם כעוולתו נוהג".

.9

מעשיו של הנאשם פגעו באותם ערכים של שמירה על ביטחון הציבור בכלל, וביטחון הנשים המצויות במערכות יחסים בפרט, ולטעמי - מדובר בפגיעה קשה ביותר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

המסקנה בדבר עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים נלמדת משורת הנתונים שהם בבחינת נתונים הקשורים
בביצוע העבירה:

(א) העובדה כי המעשה בוצע באופן מוקפד ומתוכנן;

(ב) הצטיידותו המוקדמת של הנאשם בשתי סכינים גדולות;

(ג) המארב שביצע הנאשם למתלוננת;

(ד) חיתוכה ודקירתה של המתלוננת מספר רב של פעמים בפלג גופה העליון;

(ה) הפציעות שנגרמו למתלוננת כפי שפורטו בהכרעת הדין (ראה גם חוות דעתו של ד"ר קלגנוב – תע/3).

למותר לציין, כי בנס הסתיים האירוע כפי שהסתיים (ולא על בסיס "חרטת הנאשם"), אך אין בכך כדי לעקר
את הצורך במתן משקל לנזק הפוטנציאלי.

יתרה מכך, ומעבר לפגיעה הפיזית, יש ליתן את הדעת, ולשקלל במסגרת מתחם העונש ההולם, גם את
הפגיעה הנפשית במתלוננת כעולה מדבריה, וכן מחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה (תע/2). אין ספק, כי
האירוע היווה קו שבר בחייה של המתלוננת, כך שניתן לחצות את מהלך חייה לחלק החיוני, התפקודי
והחברתי שאפיין אותה טרם האירוע, ולחלק המסתגר, הנזקק והטראומתי שהוא מנת חלקה בעקבות
האירוע. אציין בהקשר זה כי הסנגורית התייחסה בטיעוניה לעובדה כי הפגיעה הפיזית אינה משמעותית,
ועל כך נאמר כי בחינת בית המשפט ביחס להיקף הפגיעה אינה מתייחסת לעולם להיבט אחד של הפגיעה,
אלא למכלול ההיבטים הרלוונטיים, ובענייננו – יש משקל משמעותי בקביעת המתחם לנזקים הנפשיים
שנגרמו למתלוננת כתוצאה ממעשיו של הנאשם.

10. בחנתי את מדיניות הענישה הנוהגת ומצאתי להפנות בהקשר זה לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 241/17 פלוני נ' מדינת ישראל (16.7.2019) - באותו מקרה דובר בנאשם שהורשע בעבירת ניסיון רצח
וכן בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות, וזאת לאחר שדקר את פרודתו בבטנה,
שיסף את גרונה, ואף דקר אותה בהמשך דקירות מרובות בפלג גופה העליון. האירוע התרחש בגינה ציבורית.
המתלוננת גררה עצמה לכיוון הכביש, שם אותרה על-ידי עובר אורח שהזעיק את כוחות ההצלה, וחייה
ניצלו. המתלוננת סבלה מקריסת ריאותיה, דימומים קשים, קרעים בכבד, וחתכים במקומות שונים בגופה.
בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 10 שנות מאסר ל- 18 שנות מאסר, והטיל על הנאשם 15 שנות
מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

ע"פ 4144/17 חרוטדינוב נ' מדינת ישראל (22.3.2018) – במקרה זה דובר באדם שדקר את שכנו 11 פעמים, והורשע בעבירה של ניסיון רצח. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 12 שנות מאסר ל- 16 שנות מאסר, והטיל על הנאשם 14 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור (לעניין קביעת המתחם ראה פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתפ"ח 15-12-18520).

ע"פ 8944/14 סואעד נ' מדינת ישראל (8.1.2017) – במקרה זה דובר בנאשם אשר הורשע בעבירה של ניסיון רצח של מתנדבת בשירות לאומי, אשר דחתה את חיזוריו. הנאשם הצטייד בסכין מטבח, המתין למתלוננת בסמוך לתחנת המשטרה בה ביצעה את השירות הלאומי, התקרב אליה והחל לדקור אותה. למתלוננת נגרמו חבלות קשות והיא נדרשה לטיפול רפואי ואשפוז. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 10 שנות מאסר ל- 18 שנות מאסר, והטיל על הנאשם 15 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור. בית המשפט העליון התייחס בפסק דינו למדיניות הענישה הנוהגת, וקבע כי אף אם מדובר בעונש מחמיר, לא ניתן לראותו כחורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים.

ע"פ 1474/14 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.2015) – במקרה זה דובר בנאשם אשר הורשע בעבירה של ניסיון רצח וכן בעבירות של תקיפת קטין, תקיפה סתם כלפי קטין, איומים, פגיעה בפרטיות והפרת הוראה חוקית, וזאת לאחר שהכה את אשתו על ראשה באמצעות מוט ברזל, בזמן שהיא התחננה בפניו שלא יהרוג אותה לעיני ילדיה. חרף תחנוני הילדים, הנאשם לא חדל מתקיפתה של המתלוננת, הטיח אותה בכוח אל הרצפה מספר פעמים ובעט בגבה עד אשר התמוטטה. למתלוננת נגרמו חבלות קשות והיא נדרשה לטיפול רפואי ואשפוז. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 10 שנות מאסר ל- 16 שנות מאסר, והטיל על הנאשם 13 שנות מאסר.

בית המשפט העליון דחה את הערעור וציין בין היתר את הדברים הבאים: "העונש הקבוע בצד עבירת הניסיון לרצח עומד על 20 שנות מאסר, ובמקרים רבים הוטלו עונשים דו ספרתיים על עבריינים שהורשעו בעבירה זו, זאת גם אם ניתן להצביע על מקרים שבהם הוטלו, בנסיבות מיוחדות, עונשים קלים יותר".

ע"פ 5797/11 צסן נ' מדינת ישראל (5.8.2012) – במקרה זה דובר בנאשם אשר הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של ניסיון רצח, וזאת לאחר שדקר את המתלוננת בסכין על רקע רצונה להיפרד ממנו. בעוד המתלוננת עומדת במטבח כשגבה מופנה אליו, נעץ הנאשם סכין בצד השמאלי של גבה העליון, הוציא את הסכין ומיד חזר ונעץ אותה שוב בצד הימני של גבה העליון. המתלוננת החלה לצרוח והנאשם אמר לה "את תמותי". המתלוננת התחננה בפני הנאשם שיניח לה אך הוא הניף את הסכין לעברה במטרה לדקור אותה שוב. או אז, הצליחה להדוף את הנאשם שסטר לה על פניה ובשארית כוחותיה פתחה את דלת הכניסה לדירה ונמלטה החוצה. הנאשם רדף אחריה אל מחוץ לדירה וראשה הוטח אל הקיר. לבסוף הצליחה לברוח. מיד לאחר מכן ניגש הנאשם אל חדר השינה בדירה, חתך את הורידים בידי ודקר את עצמו בבטן עם הסכינים שהביא עמו. למתלוננת נגרמו שני פצעי דקירה בגבה והיא נזקקה לטיפול רפואי ולאשפוז. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם 9 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

ע"פ 413/10 פלוני נ' מדינת ישראל (23.3.2011) – במקרה זה דובר בנאשם אשר הורשע בעבירה של ניסיון רצח, וזאת לאחר שחבט מספר פעמים בראשה ובצווארה של אשתו באמצעות גרזן, וגרם לה חבלות וחתכים מרובים בפנים ובצוואר, וכן שברים בחלקים שונים של גולגולתה. בית המשפט המחוזי הטיל על הנאשם 14 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

ההגנה הגישה לעיוננו את ע"פ 9703/09 בהטה נ' מדינת ישראל (30.4.2012) – במקרה זה דובר בנאשם אשר הורשע בעבירות של ניסיון רצח, פציעה בנסיבות מחמירות ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, וזאת לאחר שניסה לדקור את המתלוננת בסכין על רקע רצונה להיפרד ממנו. המתלוננת נאבקה בנאשם ומנעה ממנו לנעוץ את הסכין בגופה, אך הוא נשך אותה בזרועה, חנק אותה, וכתוצאה מכך נגרמו לה חבלות בזרוע, בצוואר ובמרפק. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם עונש של 10 שנות מאסר, אולם בית המשפט העליון, לאור מדיניות הענישה הכוללת, החליט להפחית בענישה ולהעמיד את עונש המאסר על 6 שנים.

לטעמי, פסק דין זה משתף נסיבות קלות באופן משמעותי מהנסיבות הקיימות בענייננו הן ביחס לסוג הדקירה, הן ביחס להיבט התכנון המוקדם, הן ביחס לאופי הדקירות שלא צלחו באותו מקרה, ובוודאי ביחס לפגיעה במתלוננת.

קביעת מתחם העונש ההולם – סיכום

11. לאור האמור לעיל, ראיתי לקבוע מתחם העונש ההולם הנע בין 11 שנות מאסר ל- 16 שנות מאסר.

קביעת העונש המתאים לנאשם

12. אף שלא ניתן להעניק לנאשם את אותה הקלה השמורה לאלה המקבלים אחריות על מעשיהם, ראיתי להתחשב בנתונים הבאים שיש בהם כדי למתן את הענישה בגדרו של מתחם העונש ההולם:

(א) אין לחובת הנאשם הרשעות קודמות, והוא עומד בפני ריצוי מאסרו הראשון;

(ב) גילו המתקדם של הנאשם (74) והקושי הקיים בריצוי תקופת מאסר בגיל זה;

(ג) מצבו הבריאותי של הנאשם כעולה מהמסמכים שהוגשו (נע/1);

(ד) נתוניו האישיים של הנאשם והתנהלותו החיובית והתורמת לאורך השנים כעולה מעדויות העדים פרידריך, גבאי, בני, בן מנחם ובלוי.

13. לשיטתי, בגדרו של מתחם הענישה, יש ליתן משקל גם לצורך בהעברת מסר מרתיע לאלה הנוקטים באלימות בתוך התא המשפחתי, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק העונשין.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

14. לאור האמור לעיל, ראיתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. 14 שנות מאסר לריצוי בפועל החל מיום מעצרו 28.10.19.
- ב. 9 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.
- ג. 4 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.
- ד. פיצוי למתלוננת (עדת תביעה 1) בסך 150,000 ₪ אשר ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.1.23.

בני שגיא, שופט
סגן נשיא

השופט יוסי טופף:

אני מסכים.

יוסי טופף, שופט

השופט עודד מאור:

1. מצטרף אני לחוות דעתו של האב"ד, השופט ב' שגיא, ולה אני מסכים. המדובר באירוע קשה של אלימות הנאשם כלפי בת זוגו, שביקשה להתגרש ממנו.
2. אקורד סיום צורמני ואלים למערכת יחסים של בני זוג שהיו נשואים זו לזה במשך שנים ארוכות, שאך בשל רצונה של המתלוננת לסיים את מערכת היחסים הזוגית ולהתגרש מהנאשם, לצד חשש מהעתיד הכלכלי, הובילו את הנאשם להחלטה האומללה להביא למותה של המתלוננת, שחייה ניצלו אך תודות לכוחות הנפש אותם אזרה עת תקף אותה הנאשם, לאחר שארב לה בשעת בוקר מוקדמת, בשתי סכינים ולעוצמת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

- התנגדותה, ולאור זעקותיה שהגיעו לאזני השכנים, שתרמו את תרומתם לסיום האירוע החמור בלא אבדן בחיי אדם.
3. בניסיונו של הנאשם להביא למותה של המתלוננת, הוא לא רק ביקש לפגוע בזכותה לחיים ולשלמות גופה, אלא לטעמי, התנהגותו מבטאת שלילה מוחלטת של אנושיותה של המתלוננת, מנקודת מבטו של הנאשם - התוקף.
4. בבוא בני זוג בברית הנישואין, או בהחלטה לחיים משותפים, מתחייבים הם האחד כלפי השני, בין היתר, לחיות חיי שיתוף הדדיים ולנהוג בכבוד האחד בשני, ולצד זאת, גם לשמור ולכבד את זכותו האישית של כל אחד מהם כאדם, להחליט על מעשיו ומאווייו בהתאם לבחירותיו ולפעול בהתאם לבחירות אלה, היינו - לכבד את הזכות האישית של בן או בת הזוג לאוטונומיה.
- זכותו זו של אדם לעצב את חייו ואת גורלו חובקת את כל ההיבטים המרכזיים של חייו – היכן יחיה; במה יעסוק; עם מי יחיה; במה יאמין. הזכות היא מרכזית להווייתו של כל פרט ופרט בחברה. יש בה ביטוי להכרה בערכו של כל אדם ואדם כעולם בפני עצמו.
- הזכות חיונית להגדרתו העצמית של כל אדם, במובן זה שמכלול בחירותיו של כל אדם מגדיר את אישיותו ואת חייו של אותו אדם (ראו: ע"א 2781/93 דעקה נ' בית החולים "כרמל", פ"ד נג(4) 526).
5. בין הזכות לאוטונומיה, לכבוד האדם ולחופש הבחירה הטמון בו, עובר חוט שלא ניתן לנתקו. מעבר לאפשרות הבחירה, האוטונומיה כוללת גם רובד נוסף הנוגע לזכותו של אדם כי יעזבוהו לנפשו; אלימות מפרה באופן הבוטה ביותר את זכותו זו של האדם והיא שוללת ממנו את הזכות הראשונית לשלמות נפשית וגופנית המוגנת בסעיף 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ("כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו, ועל כבודו").
- הנוקט באלימות כלפי אחר, מתייחס אל האחר כחפץ שניתן לעשות בו כרצונו בהתעלם מחירות בחירתו של האחר.
6. אלימות - כל אלימות - כלפי בת זוג מחלחלת ופוגעת בלשד עצמותיה של הזכות לאוטונומיה.
- מפסיקת בית המשפט העליון עולה מסר ברור בדבר הצורך בענישה מוחשית למי שמעז לנהוג באלימות כלפי בני זוג: "בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה של תופעת האלימות בין בני זוג ועל הצורך להחמיר בענישה במקרים אלו... זוהי אלימות הפוצעת לא רק את הגוף אלא גם מנתצת את הרקמה הדקה והחשובה כל כך של אמון וביטחון במרחב האישי. חומרתה היתרה של אלימות זו מחייבת כי גם הענישה בגינה תהיה מחמירה" (ראו: ע"פ 4221/13 ואנונו נגד מדינת ישראל (נבו 26.3.15), פסקה 12).
7. אלימות במשפחה היא רעה חולה, ועל בתי המשפט לפעול להגן על קורבנותיה ולעמוד באופן נחרץ ונטול פשרות לצד הקורבנות. רבות נכתב בגנותה של האלימות בין בני זוג, בדבר הצורך למגר תופעה חברתית מסוכנת זו ועל הצורך להטיל ענישה מחמירה ובלתי מתפשרת (כך למשל, ע"פ 3011/17), אולם - אין להסתפק במילים בלבד, ועל בית המשפט לגבות מילים אלו בעונשים ממשיים ומרתיעים [ראו למשל: ע"פ

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

6555/12 פירס נ' מדינת ישראל (5.2.2013). המסר היוצא מבית משפט הוא חד, ברור, נחוש ונחרץ לפיו לא יעמוד מנגד בעבירות אלימות במשפחה בכלל ובעבירות אלימות כלפי בנות זוג בפרט.

יידע כל אדם הנוהג באלימות כלפי בת זוגו או בן משפחה שישלם מחיר אישי כבד, וחירותו תישלל ממנו לשנים ארוכות, וזאת לצד מחיר חברתי הנלווה לכך.

8. כאמור בסעיף 13 לחוות דעתו של האב"ד, השופט שגיא, מצאנו להעביר מסר שנועד להרתיע מפני ביצוע עבירת אלימות במשפחה בכלל וכלפי בנות זוג בפרט.

לעניין זה של הרתעת הרבים יש לומר באופן ברור ותקיף שהמסר מבית המשפט הוא ברור וחד-משמעי, לפיו שימוש באלימות, ולבטח בעבירות אלימות ברוטלית כלפי בת זוג המביאה לפגיעה קשה בגופה ובנפשה של הנפגעת, יגרור ענישה מחמירה.

9. עם זאת יש לומר; מתחם העונש שנקבע בעניינו של הנאשם (בין 11 שנות מאסר ל 16 שנות מאסר) הוא המתאים, אולם יש לזכור ש"בתחום מדיניות הענישה קשה לאתר מקרים תקדימיים המתאימים בנסיבותיהם ככפפה ליד ממקרה למקרה, שכן כל ענין לנסיבותיו המיוחדות" (ע"פ 2505/07 מדינת ישראל נ' פלוני, 8.4.2008), ומכל מקום "ענישה - לעולם אינה נוסחה מתמטית" (ראו ע"פ 2073/04 אמדורסקי נ' מדינת ישראל (4.9.2006), ולכן - מבלי לגרוע או לפגוע בכל שאמרתי לעיל, יש לראות את התוצאה כמכלול, והמתאימה לנסיבות שעמדו לפנינו.

10. סוף דבר, כאמור אצטרף לחוות דעתו של חברי.

עודד מאור, שופט

הוחלט כאמור, פה אחד, להטיל על הנאשם את העונשים כאמור בפסקה 14 לחוות דעתו של האב"ד, השופט בני שגיא, סגן נשיא.

ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום, כ"ג אדר א' תשפ"ב (24 פברואר 2022) במעמד הצדדים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

24 פברואר 2022

תפ"ח 19-11-22963 מדינת ישראל נ' פרידריך

עודד מאור, שופט

יוסי טופף, שופט

בני שגיא, שופט
סגן נשיא-אב"ד